

EDITORIAAL

Viviane Sorée

Ons tijdschrift 't Huis heeft een nieuw kleedje aangekregen en werd omgetoverd naar de nieuwsbrief van BOL. Deze transformatie is niet enkel uiterlijk, maar in de eerste plaats inhoudelijk. De nieuwsbrief verschijnt net zoals 't Huis driemaandelijks. Het is de bedoeling met deze nieuwsbrief inhoudelijk kort op de bal te spelen en recente evoluties en bevindingen weer te geven.

Een recente evolutie in het PAB-landschap is het sterk inperken van de mantelzorg. Dit wordt bepaald vanuit de RSZ-regelgeving. Enerzijds wordt er verondersteld geen gezag aanwezig te zijn wanneer de assistentie in betaald dienstverband verleend wordt door een bloed- of aanverwant tot in de derde graad. Anderzijds wordt een dienstbodecontract met een bloed- of aanverwant tot in de derde graad in ieder geval als onbestaande beschouwd. De wetgever past toe wat in de regelgeving staat, zonder echter gevoelloos te zijn. Zo wordt er een overgangperiode voorzien en krijgen mensen tot het einde van dit jaar de tijd zich in regel te brengen. Dit neemt natuurlijk niet weg dat dit voor een aanzienlijk aantal mensen pijn zal doen. We weten maar al te goed dat in bepaalde situaties mantelzorg (gedeeltelijk) de beste oplossing is. En, we weten ook dat vele budgethouders werken met verschillende soorten van assistentie, waar mantelzorg een onderdeel van is.

Een ander onprettig nieuws dat de budgethouders de voorbije weken in de bus kregen is het niet meer mogen fiscaal aftrekken van PWA-cheques, met terugwerkende kracht. Deze richtlijn wordt ingegeven vanuit de angst dat dit de belastingen het alibi zou geven het PAB als een belastbaar inkomen te beschouwen. Vanaf het begin van het PAB werd echter duidelijk gesteld dat dit niet zo was. BOL heeft samen met de andere budgethoudersverenigingen binnen de PAB-stuurgroep duidelijk gepleit deze nieuwe richtlijn pas vanaf 2004 te laten ingaan. Dit viel echter in dovemansoren.

Zeker wat de mantelzorg betreft zal het aangewezen zijn dit genuanceerd te bekijken. Het is geen zwart/wit verhaal. We zullen van de overgangperiode gebruik maken hier een degelijk dossier van te maken, waarmee we naar de betrokken politieke verantwoordelijken kunnen gaan. We houden u op de hoogte.

Ik heb toch de indruk dat het PAB nog al te dikwijls met argwaan bekeken wordt. Alsof alle budgethouders profiteurs zouden zijn en het PAB zouden misbruiken. Niets is minder waar! Onderzoeksgegevens bevestigen dit. Men vindt natuurlijk in alle bevolkingsgroepen mensen die het systeem misbruiken. Maar om één bepaalde groep a priori van misbruik te verdenken; dit is een brug te ver. Het is inderdaad zo dat vele budgethouders allerlei kostenbesparende tewerkstellingsystemen gebruiken om meer uren assistentie uit hun budget te halen. Dit is zeker niet met de bedoeling hier een minderwaardige job van de maken. Integendeel! Wij zouden niets liever willen dan onze assistenten een behoorlijk loon te betalen. We vinden het

daarom meer dan tijd dat in het PAB anciënniteit en overhead meegerekend wordt. Pas dan zal er sprake zijn van een evenwaardige keuze zowel voor de budgethouder als de assistent.

Inhoud

Editoriaal	Viviane Sorée
PAB en Mantelzorg	Jos Huys
Rijksdienst voor Sociale Zekerheid	Eric Van Eenoo
Wist u dat...	Eric Van Eenoo

UitgePERSt

In de rand

Vacature

PAB en mantelzorg

Jos Huys, freelance medewerker B.O.L.vzw

Betaalde mantelzorg binnen het PAB blijft een hot issue, zo blijkt weer naar aanleiding van de RSZ-perikelen omtrent de arbeidsovereenkomsten van budgethouders met familieleden (zie elders in deze nieuwsbrief). Dus nemen we even de tijd om stil te staan bij de traditionele argumenten die tegen betaalde mantelzorg worden ingebracht.

Betaalbaarheid

In elke samenleving (behalve barbaarse of fascistische) bestaat er consensus dat zorg moet worden verleend aan personen met een handicap. De vraag is te weten of die zorgarbeid moet worden betaald, dan wel moet worden verricht door onbetaalde krachten. De emancipatie van de vrouw in ons Westers samenlevingsmodel heeft als resultaat dat het reservoir van onbetaalde zorgverleensters voortdurend slinkt. Deze evolutie, niet de enkele mantelzorgers die via een PAB worden betaald, maakt dat we aan de betaling van zorgarbeid niet zullen ontsnappen. De vraag is alleen te weten hoe we deze betaling organiseren: via de gebruiker van zorg of via (de drukkingsgroepen van) de aanbieders van zorg. Onze stelling luidt dat een meer op maat van de gebruiker gericht financieringssysteem verspilling van overheidsgelden tegen gaat: vaak zal deze de (weliswaar betaalde maar toch goedkopere) mantelzorg verkiezen boven de dure geïnstitutionaliseerde zorg.

Familiale verplichtingen

Betaling van mantelzorgers vanuit het PAB zou onverenigbaar zijn met de verplichtingen aan wederzijdse bijstand die het burgerlijk recht aan familieleden oplegt, zo beweren sommigen. Kom nou, laat ons ernstig wezen. Deze verplichtingen reiken niet verder dan wat in de hedendaagse samenleving aan onbetaalde zorgarbeid tussen valide personen onderling gebruikelijk is (huishoudelijke taken, tijdelijk zorg verlenen aan een zieke partner etc...). Levenslange arbeidsintensieve assistentie aan een zwaar gehandicapt persoon valt daar niet onder. Overigens wordt bij de inschaling van de PAB-budgetcategorieën door de deskundigencommissie terdege

het bestaan van een deel (gebruikelijke) onbetaalde mantelzorg in rekening gebracht, zodat het PAB enkel dient voor de financiering van de extra assistentienoden die rechtstreeks aan de handicap zijn toe te schrijven. Door de dekking van deze extra kost stelt het PAB juist de gezinsleden in staat hun familiale verplichtingen verder op te nemen in plaats van deze uit handen te moeten geven bij gedwongen institutionalisering.

Bevoogding

Assistentieverlening door mantelzorgers zou, aldus beweren sommigen, de betutteling van de persoon met een handicap in stand houden. Wat een betuttelende visie! Laat de budgethouder toch zelf kiezen door wie hij zijn assistentiebehoeften laat invullen. Vaak zal hij al doende wel ondervinden dat bepaalde assistentietaken beter aan externen worden toevertrouwd, en voor andere taken zal hij zich best ondersteund weten door zijn gezinsleden, zolang deze beschikbaar zijn.

Misbruiken

Betaling van mantelzorgers vanuit het PAB leidt tot misbruiken, zo wordt wel eens beweerd, zonder dat dan juist gepreciseerd wordt wat daaronder moet worden verstaan. Dat er de facto geen assistentie wordt geleverd? Dat zou wel eens kunnen, jawel. Dan is het in de eerste plaats aan de budgethouder om voor zijn rechten op te komen. Wie helpt daarbij? Budgethoudersverenigingen en zorgconsulenten kunnen de budgethouder op weg helpen om met zijn PAB niet van assistentie verstoken te blijven en op zoek te gaan naar externe assistenten. In

tegenstelling tot de persoon met een handicap die volledig afhankelijk is van geïnstitutionaliseerde zorg, heeft de budgethouder immers vrije keuzerecht van assistenten. Maar in de overgrote meerderheid der gevallen verlenen gezinsleden veel meer assistentie dan wat vanuit het PAB gefinancierd kan worden.

Weliswaar is het niet evident om de assistentieverlening in gezinsverband in te passen in de juridische structuren die zijn ontworpen voor de arbeid in fabrieken of kantoren. Als budgethoudersvereniging moeten we creatief mee op zoek gaan naar nieuwe vormen van arbeidsreglementering die beter aansluiten bij een zorgbeleid op maat van de behoeften van de gebruiker. Inmiddels moeten we ons wel aan de bestaande regelgeving houden. Dat impliceert bijv. dat er bij een arbeidsovereenkomst daadwerkelijk sprake is van arbeid in ondergeschikt verband. Kan dat wel tussen familieleden? Jazeker, net zoals pa zijn zoon in de zomervakantie in het familiebedrijf tewerkstelt, kan pa zijn zoon gedurende een aantal uren per week als persoonlijk assistent tewerkstellen. Zoonlief weet uit dagelijkse ondervinding dat pa de "baas" is van zijn assistenten. Als hij een contract tekent weet hij dan ook maar al te goed dat van hem prestaties in ondergeschikt verband verwacht worden. Tijdens de afgesproken arbeidsuren neemt hij de rol van werknemer in.

Rijksdienst voor Sociale Zekerheid

Intussen voor iedereen een gekende dienst, vooral sedert de brief die we een tijdje geleden mochten ontvangen waar dienstbodecontracten en tewerkstelling van mantelzorgers in vraag werden gesteld.

Opnieuw is er een brief op komst: zoals ik aan velen onder u reeds telefonisch meedeelde heeft de RSZ eind februari beslist dat de contracten mantelzorg binnen het PAB effectief moeten worden stopgezet. Dit werd me verschillende malen telefonisch bevestigd vanwege de verantwoordelijke bij de RSZ. Volgens hun dienst is de ondergeschiktheid tussen partners, familieleden onmogelijk aan te tonen. Enkel en alleen omdat er zo'n aantal contracten op deze basis reeds zijn gemaakt wordt een overgangsperiode, teneinde een andere oplossing te kunnen vinden voor uw assistentie, voorzien tot eind dit jaar. Eerstdaags kan u een kopie van de beslissing binnen de RSZ verwachten via het Vlaams Fonds (inmiddels verstuurd). Met mantelzorgers doelt men niet alleen op familieleden maar

Besluit

Het PAB biedt keuzemogelijkheden aan de persoon met een handicap. Hij is voor zijn levensnoodzakelijke assistentie niet langer aangewezen op wat anderen voor hem beslissen. Hij kan (gedeeltelijk) beroep doen op mantelzorg, een deel van de mantelzorg betalen via duidelijke werkafspraken, de mantelzorgers deels ontlasten door externe assistenten in dienst te nemen, kortom: de alternatieven uitzoeken die hem de meest betaalbare en op maat gesneden assistentie opleveren. Zo creëert hij de nodige ruimte voor de ontplooiing van echte (geen gedwongen) genegenheidsbanden en voor een appreciatie van de waarde van de hem verleende zorgarbeid.

ook vb een inwonende vriend van het gezin. Er wordt immers vanuit gegaan dat indien er een dergelijk dichte relatie bestaat er geen sprake kan zijn van ondergeschiktheid.

Binnen uw budgethoudersvereniging B.O.L.vzw werden alle hens aan dek gebracht om een antwoord te formuleren op deze ongelukkige beslissing.

Een goede oplossing kan erin bestaan om via politieke weg, meer bepaald in samenwerking met de minister van arbeid, zowel federaal als Vlaams, tot een aanpassing van de arbeidswetgeving te komen. Die zou trouwens moeten een grote stap verder gaan dan enkel het gebruik van mantelzorg regelen. Denken we maar aan een degelijk statuut voor de assistenten, een regeling voor nacht- en zondagassistentie...

De huidige ontwikkeling toont eens te meer de noodzaak om kandidaat-budgethouders en budgethouders als een familie te verenigen. We moeten samen kunnen opkomen voor onze belangen. We rekenen op u allen, om net als wij, alert te blijven en de ontwikkelingen binnen het PAB te blijven volgen. Werd u uitgenodigd uw lidmaatschap te vernieuwen of bent u nog geen lid?

Doe deze kleine moeite en help meebouwen aan een sterke budgethoudersvereniging die des te beter ieders belang zal kunnen verdedigen.

We houden u zeker op de hoogte van de verdere stappen in dit dossier. Aarzel niet ons te contacteren indien u met vragen zit aangaande deze maatregel!

Eric Van Eenoo

Wist u dat...

- Nieuwe budgethouders die dit jaar mochten starten meer dan een maand na het doorsturen van het eerste contract en startformulier nog steeds geen cent van hun PAB kregen omwille van 'informaticaproblemen' bij het Vlaams Fonds? Men heeft geen idee wanneer die zullen opgelost zijn.
- Zij geen antwoord krijgen over hoe zij dan de financiële verplichtingen die voortvloeien uit een arbeidscontract moeten nakomen?
- We in een slecht PAB-jaar zitten; de eerste budgetten voor dit jaar zouden maar vanaf september(!) worden toegekend. Bovendien zouden er slechts voldoende middelen worden vrijgemaakt voor

200 budgetten in plaats van de voorziene 270.

- U er bij een dienstbodecontract moet op letten dat de taakomschrijving enkel licht huishoudelijk werk mag bevatten?
- U ook een arbeidscontract van minder dan 1/3de van een voltijds contract mag aanbieden? In dit geval moet de vermelding 'afwijkingscontract' gebruikt worden. De prestaties moeten in blokken van 4 uur gebeuren, vb 4 uur, 8 uur... De inspectie van de sociale wetten moet van dergelijk contract een dubbel krijgen.
- Dat interimarbeiders bij u tewerkgesteld enkel verzekerd zijn voor lichamelijke schade en materiële schade ten nadele van de werkgever via uw familiale niet gedekt is?
- U er niet zomaar mag vanuit gaan dat de contracten die u met uw werknemers afsluit via een sociaal secretariaat altijd voldoen aan de arbeidswetgeving? De ervaring leert ons dat vooral kleinere sociaal secretariaten nogal eens een contract opmaken volgens vraag van de werkgever zonder op de wettelijke verplichtingen te wijzen.
- U beter voorzichtig aan doet met het toekennen van voordelen zoals maaltijdcheques, eindejaarspremie? Eens u een voordeel toekent kan een werknemer dit als een verworven recht eisen, ook als u misschien eens niet die extra ruimte in uw budget hebt.
- U een maximum van 500 dienstencheques per jaar mag gebruiken, naast de eventuele PWA-cheques die u al gebruikt?

- De huidige verkoopprijs van de dienstencheque van 6,20 euro (voor één uur), jaarlijks wordt geïndexeerd, voor de eerste keer vanaf 1 januari 2005?
- De RSZ een contract met een mantelzorger die via een interimkantoor in dienst wordt genomen evenmin als een geldig contract beschouwt?
- * Minister Somers en Minister Byttebier warm en koud blazen over de wachtlijsten? Misschien worden die nu eens grondig weggewerkt?
- De weigering van het Vlaams Fonds om nog langer brieven van de Budgethoudersverenigingen te versturen naar budgethouders onze dienstverlening ernstig in het gedrang brengt?
- Dat dit trouwens de reden is waarom wij voor de laatste reeks provinciale infodagen gemiddeld slechts 6 inschrijvingen telden, in tegenstelling tot anders zo'n 25?

- Een Budgethoudersvereniging nog altijd moet overleven met een kleine jaarsubsidie van zowat 2000.000 oude Belgische frankes en we u dan ook stillekes dankbaar zijn voor elke gift, klein of groot? (fiscaal attest vanaf €30)

Eric Van Eenoo

Eén positieve noot: eindelijk wordt dit jaar ook een gedeelte van de budgetten voorbehouden voor het wegwerken van al lang lopende Pab-aanvragen.

uitgePERSt

Vorige week ontstond nog maar eens een discussie op Vlaams niveau over de wachtlijsten in onze sector en de besteding van de beschikbare middelen. Eigenlijk werd er alleen via de media flink heen en weer geroepen maar hoorden we geen voorstel tot een constructieve bundeling van krachten. Verkiezingskoorts? Hieronder een situatieschets aan de hand van een tweetal persberichten..

Onverdiend wantrouwen

.

Door Bart Sturtewagen (fragment uit een artikel in De Standaard-25 maart 2004)

.....

Misschien wordt er in diverse geledingen van overheid en sociale zekerheid wel met geld en middelen gemorst. Wellicht gaat een te groot gedeelte van wat de actieve bevolking afdraagt naar het in ledigheid

houden van mensen die in staat zijn om (en veelal niets liever willen dan) zelf de handen uit de mouwen te steken. Ongetwijfeld bestaan er mogelijkheden om efficiënter met de centen van de gemeenschap om te gaan dan er wapens voor te kopen. En allicht is de erfzonde van de staatsschuld een zware last de huidige werkende generatie.

Maar dat het collectieve geld dat besteed wordt om gehandicapten te verzorgen, te huisvesten, een vaardigheid aan te leren en te omringen, goed besteed is, daaraan hoeven we gelukkig niet te twijfelen. De inzet van de mensen die daar hun beroep van maken verdient respect en zelfs bewondering. Zij bekommeren zich namens ons om mensen die door hun fysieke of mentale beperkingen weinig of geen economisch nut voor de maatschappij hebben. Hun patiënten zijn het gezonde deel van de bevolking slechts tot last. Maar als zij niet voor hen zorgden, dan zouden wij geen humane samenleving zijn, maar slechts een verzameling van egoïsten. Als we als samenleving met deze sector al een risico lopen is het dus eerder door te weinig inspanningen te doen dan te veel. Dat neemt niet weg dat oneigenlijk gebruik van de bestaande voorzieningen onaanvaardbaar is. Als Vlaams minister-president Bart Somers en minister van Welzijn Adelheid Byttebier vragen stellen

bij de snelle aangroei van de wachtlijsten, dan doen ze dus slechts hun werk. Het zou schandelijk zijn als het vele geld dat deze regering voor de sector heeft vrijgemaakt niet terecht kwam bij wie het echt nodig heeft.

Maar dat wil nog niet zeggen dat de suggestie van georganiseerd misbruik lichtvaardig mag worden gedaan. Erkend worden als gehandicapte is vaak een lang, moeizaam en soms zelfs vernederend proces. Controles zijn streng en herhaald. Alvorens het vermoeden te uiten dat patiënten (of hun familie) handjeplak spelen met instellingen en/of ziekenfondsen om het systeem te melken, zouden er meer gegevens voorhanden moeten zijn dan degene waarover de Vlaamse regering beschikt. Laat haar dus maar een onderzoek houden naar de erkenningsprocedures. Maar laat haar wachten op de resultaten daarvan alvorens lukraak hypothesen te lanceren die een hele bevolkingsgroep stigmatiseren.

De Morgen-25 maart 2004

Minister-president Bart Somers (VLD) laat zich niet uit zijn lood slaan door de negatieve reacties die opborrelden uit de sector naar aanleiding van zijn uitspraken in deze krant over de spectaculair groeiende wachtlijsten in de gehandicaptensector. Somers vermoedt dat er 'oneigenlijke ge handicapt' op de lijst staan. "De spectaculaire stijging kan niet enkel verklaard worden door een toename van de zorgbehoeften", zegt zijn woordvoerder. "Als we aan dit tempo doorgaan, hebben we over enkele jaren allemaal een rolstoel nodig. Dat kan niet de bedoeling zijn. De aanvragen voor materiaal voor gehandicapten stegen van 13.000 naar 44.000. We hadden gehoopt om samen met de sector naar oplossingen te kunnen zoeken, maar men verkiest blijkbaar om in het defensief te gaan." Vlaams Fonds-voorzitter Gui Abrahams noemde de uitspraken van Somers gisteren "onbegrijpelijk". Volgens Abrahams is er een aanval tegen de sector aan de gang die "wordt georchestreerd en gedomineerd door Somers". In het Vlaams Parlement probeerde minister van Welzijn Adelheid Byttebier wel olie op de golven te gieten. Zij benadrukte de inspanningen van de Vlaamse regering om de gehandicaptensector te herwaarderen. De uitspraken van de minister-president zetten ook kwaad bloed bij de ziekenfondsen, die volgens Somers bij de beoordeling van dossiers tegelijk rechter en belanghebbende partij zijn. De ziekenfondsen noemen die uitspraak 'gratuit' en wijzen erop dat ze enkel een adviserende rol hebben.

In de rand

Overschrijving gezinspensioenen vervroegd

Ruim 300.000 gezinnen krijgen vanaf april hun pensioen acht dagen eerder. Het gaat om de gezinspensioenen(1) die op een rekening gestort worden: 310.000 in totaal. Vanaf april gebeurt dit op de 6^e in plaats van op de 14^e van de maand. Ook alle pensioenen die gecombineerd worden met een Inkomensgarantie voor Ouderen(2) worden voortaan op de 6^e overgeschreven. Daardoor zal voor elk pensioen de overschrijving minstens op dezelfde dag gebeuren als de bezorging door de Post aan huis en in veel gevallen is het vroeger. Minister van Pensioenen Frank Vandenbroucke wil het op die manier aantrekkelijker maken om het pensioen te laten overschrijven.

Voor alle andere pensioenen (alleenstaanden of overleving) blijft de datum de 14^e, tenzij ze gecombineerd zijn met de IGO. Elk pensioen dat gecombineerd wordt met de IGO wordt immers ook de 6^e uitbetaald. Door de vervroeging is voortaan voor alle pensioentypes de overschrijving minstens even snel als de levering door de postbode. In veel gevallen gebeurt ze zelfs eerder.

Vacature - *Vraag:*

Francine Naessens (Oostende)

Gezocht: assistentie

Profiel: vriendelijk, proper en georganiseerd en zeer punctueel

Werk: 1 x per week gedurende twee uren aan twee personen eten geven en verzorgen + licht huishoudelijk werk

Mogelijkheid om aan te vullen met een 3-tal uren poetswerk bij de dochter.

Betaling: via dienstbodecontract of dienstencheques.

Gelieve telefonisch contact op te nemen aub: 059/26 98 51

Boone Katty

Berkenstraat 66

9080 Zaffelare

Zoekt:

PAB assistente M/V (Zaffelare)

Taakomschrijving:

Hulp in de algemene dagelijkse levensstaken van een motorisch gehandicapte persoon in kader van PAB (Persoonlijk Assistentiebudget): hoofdzakelijk huishoudelijke taken, lichamelijke verzorging, vergezellen bij uitstapjes (betrokkene heeft eigen aangepaste wagen), boodschappen doen, enz...

Het betreft een tewerkstelling van 30u/week (niet in het weekend en niet op feestdagen).

Verwacht:

Basiskennis Nederlands

Notie hebben van verpleging is een pluspunt – over eigen vervoer beschikken (is praktisch niet met het openbaar vervoer te bereiken).

Rijbewijs:B

Biedt:

Gewoon contract

Contract van onbepaalde duur

Deeltijds dagwerk 5 dagen – 30 uren

Hoe solliciteren:

Telefonisch contact opnemen met Mevr. Boone Katty op 09/226 98 52 of op GSM 0495/64 19 39

Viviane Sorée is op zoek naar een persoonlijke assistente. Er wordt een contract aangeboden van gemiddeld 20 uren per week. De jobinhoud is gevarieerd: ADL-assistentie, vervoer,...

VEREISTEN:

- Stiptheid
- Rijbewijs B
- Respecteren van de privacy en het beroepsgeheim
- Flexibel kunnen werken.
- *Telefonisch bereikbaar zijn*
- *Woonachtig zijn in de gemeenten rond Lovendegem en Groot-Gent*

CONTACTGEGEVENS

Viviane Sorée

Grote Baan 85

B-9920 Lovendegem

0479 / 28.71.60 – E-mail: viviane.soree@skynet.be

Aanbod:

Voor regio Oost- en West-Vlaanderen; assistentie op zelfstandige basis bij al uw PAB-administratie; algemeen personeelsbeheer, contacten sociaal secretariaat, inspectiediensten, opmaken driemaandelijks onkostenstaten. Geen aansluitkosten, laag uurtarief, alle dossiers persoonlijk door mij behandeld.

CONTACTGEGEVENS

Eric Van Eenoo

Textielstraat 3

B-9000 Gent

Tel: 09/329 95 69 – GSM: 0494/65 23 84 – E-mail: eric.van.eenoo@pandora.be

DROOMBOX

In het streven naar gelijke rechten en kansen voor mensen met een handicap neemt GRIP een voorbeeld aan Martin Luther King. Een man die de strijd tegen discriminatie voerde tot aan zijn dood.

GRIP lanceerde op maandag 9 februari haar kersverse diversiteitscampagne. De droombox is een onderdeel hiervan. Droom jij ook wel eens van een betere wereld? In het kader van haar diversiteitscampagne, verzamelt GRIP dromen over gelijkheid, respect en diversiteit. Stuur je dromen op. Dit kan via de droombox (www.gripvzw.be). Je kan er ook de dromen van andere mensen lezen.